

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

1 Quale peccatum sit suffragia communia pro excommunicato offerre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

DISPUTATIO IX.

De primo effectu excommunicationis maioris, qui est priuatio orationum, & suffragiorum Ecclesie.

Iuxta ea, quæ paulo antea definiuimus, prius prosequemur omnia quæ ad excommunicationem maiorem pertinent, cum illa sola simpliciter excommunicatio sit: postea verò de minori excommunicatione breuiter dicemus. Visum est autem prius tractare de effectibus quàm de causis excommunicationis, tum quia tota ratio, & substantia huius censuræ consistit in huiusmodi effectibus, quos quasi formaliter conferre videtur, quia nihil aliud est, quàm vinculum quoddam morale, remouens hominem à communicatione quorundam Ecclesiasticorum bonorum; quam remotiōnem, seu priuationem vocamus effectum, scilicet per se & proximum huius censuræ: tum etiam, quia fere cætera omnia, quæ de causis inducentibus, vel tollentibus hanc censuram desiderari possunt, ex dictis de censuris in communi possunt breuiter expediti: quæ autem ad effectum pertinent, sunt maxime propria, & ideo accuratius sunt hoc loco pertractanda. Est autem aduertendum, quod, licet effectus adæquatus huius censuræ vnus sit, scilicet totalis priuatio Ecclesiasticæ communicationis, tamen, quia in illa communicatione plura bona includuntur inter se valde diuersa, per respectum ad illa distinguuntur plures effectus inadæquati, de quibus sigillatim & in particulari dicere oportet, vt clarius, & expedietur sit doctrina. Hic ergo dicemus de priuatione suffragiorum communium, ad quæ passim tantum, vt sic dicam, se habet excommunicatus; nam si quæ obligatio moralis ibi interuenit, in alios cadit, ne pro ipso orent, aut suffragia illi applicent: ipse vero solum fit quasi incapax vel indignus talium orationum, vel suffragiorum. Videndum ergo est, qualis sit hæc obligatio, & ad quos actus, vel personas extendatur.

SECTIO I.

Utrum graue peccatum sit communes orationes, vel suffragia Ecclesie offerre pro excommunicato.

Vid suffragia sint, superius in propria materia ostendimus, vbi diximus, esse quædam spiritualia subsidia, quibus quædam Ecclesiæ membra ab aliis iuuantur, vel quoad satisfactionem pro pena temporali, vel quoad meritum de cõgruo, aut impetrationem aliquorum bonorum, præsertim spiritualium, vel quæ ad spiritualia con-

A ferant: quæ subsidia per sacrificia, orationes, & pia opera Ecclesiæ membra sibi inuicem præbent, interdum priuatim, id est singulæ personæ inter se, interdum vero publice, id est auctoritate publica totius Ecclesiæ, & in persona eius, vel ex publico, & communi Thesaurò eius. Hic ergo solum agimus de suffragiis communibus, nam de priuatis postea dicemus. Possunt autem illa ad tria capita reuocari, scilicet sacrificium Missæ, nam illud nomine totius Ecclesiæ offertur, orationes, & aliæ sacræ ceremoniæ, seu actiones, quæ à ministris Ecclesiæ, vt tales sunt, in persona totius Ecclesiæ fiunt. Item indulgentiæ, quæ vel à Summo pontifice, vel ab aliis Pastoribus iuxta potestatem eis datam conceduntur.

Prima Conclusio.

Primo igitur certum est, excommunicatum maiori excommunicatione ex intentione & voluntate ipsius Ecclesiæ his omnibus suffragiis priuatum esse. In quo Doctores omnes conueniunt, Theologi in 4. d. 18. vbi Magister S. Ligan quoque & D. Th. q. 2. art. 1. Bonauent. Gab. Palud. & alii, Sot. d. 22. q. 1. a. Summistæ omnes verb. Excommunicatio, Nauar. c. 27. n. 17. & seq. & Couar. qui alios refert in c. Alma, p. 1. in initio. n. 3. & sequen. & S. 4. 5. & 6. Et sumitur ex Greg. lib. 2. Dialog. c. 23. Ratio vero est, quia in Ecclesiâ, & est potestas, & voluntas excludendi hominem contumacem & excommunicatum à participatione suffragiorum: ergo efficaciter id operatur, Consequencia est euidens, & antecedens quoad priorem partem constat, tum ex dictis supra de potestate referendi censuras, tum ex proprio & peculiari iure, quod Ecclesia habet in hæc bona: cum enim sit eorum domina, aut saltem dispensatrix Christi nomine per vicarium eius, iure ac merito potest indignos ab horum bonorum participatione repellere. Quod autem velit & faciat, constat ex vfu Ecclesiæ, & ex variis iuribus c. A nobis & c. Sacris, cum aliis, de sent. excom. & 11. q. 3. per capita. In quibus etiam propter hanc causam cum aliis dicuntur excommunicati expelli ab Ecclesiâ quia expelluntur à communibus suffragiis, sicut ethnici, Matth. 18. Dicuntur etiam tradi Sathana in c. Omnis Christianus, iuxta modum loquendi Pauli 1. ad Timoth. 1. & 1. ad Cor. 5.

D Quia extra Ecclesiam diabolus est (inquit Augustinus) ac per hoc quasi diabolo traditur, qui ab Ecclesiastica communione remouetur. Item etiam, quia excommunicatus supponitur saltem in foro Ecclesiæ diuina gratia sanctificans priuatus, & in eo statu pertinax, nã ideo tali censura dignus habetur. Vnde, cum vltius priuatur communibus Ecclesiæ auxilijs spiritualibus, quibus multum iuari posset ad obtinendam à Deo gratiam, vel monitionem, quæ à tali statu resurgeret, merito habetur quasi Sathana traditus. Propter quod iure optimo dixit Augustinus, nihil ita esse formidandum Christiano, sicut à Christi corpore separari. Vnde multi cõsent ad grauitatem huius pœnæ indicandam in primitiua Ecclesiâ permississe Deum, vt per huiusmodi censuram peccatores traderentur potestati dæmonis, etiam corpora E licet vexandi: sic intelligentes illud Pauli 1. ad Cor. 5. Tra d. d. hunc hominem Sathana in interitum carnis.

Hic vero statim oriebatur difficultas, quomodo hæc pœna sit consentanea pietati Ecclesiæ, cum tam acerba sit. Quo modo etiam possit esse medicinalis vt dicitur cap. 1. de sent. excom. in 6. cum directe videatur bonis animæ contraria, vel potius quasi radicatus ea tollere. Veruntamen de hac re satis diximus in principio disputationum de censuris in communi, & videri potest Couar. dict. 1. p. n. 9. in principio: licet enim hæc pœna directe consistat in priuatione omnijs spiritualium bonorum, nihilominus ex intentione Ecclesiæ ordinatur ad maius spirituale bonum, vel proprium ipsius excommunicati, vt ei

vt ei vexatio det intellectum; vel commune aliorum, vt terrore in officio contineantur. De qua re extat optimum exemplum apud Gregorium lib. 4. Dialog. c. 55. & videri potest Ambr. lib. 2. offic. c. 27. & alia, quæ referuntur in q. 3. c. Audi denique, & seq. & 24. q. 3. ca. Respondeo, & seq. Dico ergo Ecclesiam esse dominam, vel dispensatricem horum bonorum: nam quo ad bona, quæ per indulgentias applicantur, est tantum dispensatrix; & potestas dispensandi est per se primo in capite, seu Christi Vicario, qui ea potestare & fideliter & iuste vti debet: & ideo, si non concedit tales indulgentias sine iusta causa, ita postquam illas iuste concedit toti Ecclesie vniuersali, vel alicui particulari, aut provincie, vel loco, respectiue neminem ex solo arbitrio, & absque causa legitima ab eorum participatione excludit; esset enim illa personarum acceptio: at vero ex causa legitima merito excludit excommunicatum ab huiusmodi bonorum participatione: nam ea bona solum dispensantur inter membra Ecclesie vnita, imo cum effectu non applicantur nisi membris vitiis, vt suo loco vidimus. At vero aliorum suffragiorum, quæ in communibus orationibus, & sacris operibus consistunt, in tantum est Ecclesia domina, in quantum liberum ei est per membra sua illa operari. Tamen considerando etiam fructum horum operum, dominium eius est in tota Ecclesia: prælati autem sunt dispensatores, seu ministri, vt possint ad participationem talium bonorum aliquos admittere, vel excludere, non voluntarie vt domini, sed ex iusta causa vt iudices.

Secunda conclusio.

Secunda hinc etiam certum est, prohibitum esse publice orare pro excommunicatis, seu communia suffragia Ecclesie illis applicare. In hoc conueniunt citati Doctores, & sumitur etiam ex Cypriano Epist. 66. Et de hac assertionem videri potest Nauarrus de Orat. & hor. canon. 19. n. 67. & Couarr. dist. 5. n. 4. & Gabr. lect. 2. 6. in Canon. lit. K. & seq. Ratio autem sumitur ex præcedente assertionem, quia intentio Ecclesie est priuare excommunicatum his suffragiis: non potest autem aliter hoc efficaciter operari, nisi prohibendo ministris Ecclesie ne pro excommunicatis hæc suffragia offerant, antequam absoluantur. Et ita etiam loquuntur iura in cap. 4. nobis, 2. & c. Sacris, cum aliis de sent. excom. Vnde fit, hoc præceptum ex genere suo obligare sub mortali: quod docuit expresse D. Thomas quodlibet. 11. a. 9. & ex illo notauit Nauar. in Summ. cap. 27. num. 36. Et ratio est, tum quia materia illius præcepti grauis est, tum etiam, quia hæc priuatio communicationis in his spiritualibus, est directe intenta per Ecclesiam.

Hic vero statim occurrit vulgaris obiectio, quod modo Ecclesia in feria sexta Parasceutes publice orat pro excommunicatis, si ipsammet prohibet pro illis publice orare. Quod autem ipsa faciat, patet, quia orat pro hæreticis, & schismaticis, qui excommunicati sunt. In hac obiectione expedienda, laborem Nauarrus, Couarruias, & alij. Sed res est facilis, quia hæc prohibitio non est de iure diuino, vt supra ostendi, tractando de censuris in communium neque, quod tota Ecclesia orat pro excommunicato, est per se, & intrinsece malum, sicut statim dicemus non esse malum, vt priuata persona pro illo oret, nam quoad hoc eadem est ratio, seclusa Ecclesie prohibitione. Igitur hoc solum est malum ex prohibitione Ecclesie, quæ potuisset ita excommunicationis censuram instituere, vt per eam priuaret excommunicatum omni alia communicatione, & non hac, quæ consistit in suffragiorum oblatione. Ergo similiter, quamuis generatim prohibuerit hæc suffragia offerri, vel publice orari pro excommunicatis, potuit ab illa generali prohibitione

A excipere illum diem, & illum peculiarem modum publice orandi pro illis. Consulto autem verumque coniungo, scilicet, & diem, & modum orandi, quia Nauarrus supra nu. 71. ait: Ecclesiam tunc orare pro exteris, & inimicis suis non orationibus institutis pro suis membris, sed aliis institutis pro illis, qui tales non sunt. Ex quo infert, quod licet nemo debeat orare nomine Ecclesie, & velut persona publica pro infidelibus, & excommunicatis orationibus deputatis ad orandum pro suis membris: sed sic orationibus, quas habet compositas ad orandum pro infidelibus, & excommunicatis. Quæ sententia, vt vera sit, intelligenda est cum moderamine illius diei, & officij pro eo die instituti: nam si quis Sacerdos vellet in Missa aliis diebus publice dicere illam orationem pro hæreticis, vel schismaticis, quam pro illis solo die, & officio Ecclesia instituit, grauiter peccaret participando in sacris cum excommunicatis, quia Ecclesia non instituit eam orationem tali intentione, nec copiam fecit ministris suis vtendi illa suo nomine, nisi in tali officio, & die: secus vero esset si quis priuatum, & propria deuotione vteretur illa oratione ad orandum pro Apostatis vt priuata persona: ita enim id facere potest illa oratione, sicut quibuscunque aliis verbis ab ipso compositis. Et fortasse hoc solum voluit docere Nauar. sup. Cur autem Ecclesia illo die speciali huiusmodi dispensatione (vt sic dicam) vsa fuerit, facile est congruentias reddere. Potissima esse videtur, quia eo die representatur mors Christi, cuius meritum, & effectus quoad sufficientiam ad omnes homines sine vlla exceptione extenditur: & iure optimo voluit Ecclesia, quantum est de se, pro omnibus intercedere, vt in omnibus efficaciam habeat. Est ergo hoc peculiare priuilegium illius diei: quod intelligendum est quantum ad directam orationem publicam pro iis excommunicatis, nam si oratio directe fiat, & in generali pro Ecclesie dilatazione, vel vnione, seu augmento, quamuis indirecte possit talis oratio redundare in bonum hæreticorum, aut schismaticorum, quorum conuersione, vel emendatione Ecclesia augeatur, vel vnitur, talis oratio publica non est prohibita, quia per se fit pro Ecclesia, vt latius declarauimus in Tom. disp. 78. sect. 2. ad fin.

SECTIO II.

An omnes excommunicati vel solum excepti iure nouo Concilij Constantiensis priuati sint communibus suffragiis Ecclesie.

D hunc effectum amplius declarandum, necesse est inuestigare, in quibus excommunicatis locum habeat. Et non inquiri de maiori, aut de minori excommunicatione ligatis: iam enim dixi, sermonem nunc solum esse de maiori excommunicatione. Hæc tamen varios habet status, interdum enim est occulta, vt pote generatim lata, & per delictum occultum contracta; interdum vero est publica, vel sine iuridica denunciatione in particulari, & nomine proprio facta, vel cū illa. Certum ergo est, prædictum effectum habere locum in nominatim excommunicato, atque etiam in manifesto percussore clerici, quando tam publicus est, vt nulla tergiversatione possit celari. De aliis vero dubitatio est: oriturque dubitandi ratio, ex noua constitutione, seu Extravaganti Ad euitanda scandala, quæ à nobis hoc loco proponenda est, & quoad hunc effectum declaranda; quoad alios vero in discursu materie tractabitur.

In Concilio ergo Basiliensi sess. 20. ad fin. sic legitur. Ad vitanda scandala, & multa pericula, subueniendumque conscientis timoratis, statuit etiam quod nemo deinceps à communione alicuius in sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscunque diuinis, vel extra, prætextu cuiuscunque sententia, aut censuræ Ecclesiæ, seu suspensionis, aut prohibitionis ab hominibus

Extravag. Ad euitanda scandala ex Conc. Basiliensi explatur.